

METODIKA VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA

Osnovne akademske studije

Predmetni nastavnik: **prof. dr Svetlana Španović**
svetlana.spanovic@gmail.com

Studijski program: **Diplomirani vaspitač**
Status predmeta: **obavezan**

Semestar: IV Fond časova: **3+2** ESPB: **5**

Ciljevi proučavanja sadržaja predmeta:

- ✓ Upoznavanje sa teorijskim saznanjima o ranom detinjstvu
- ✓ Ovladavanje naučnom i stručnom didaktičko-metodičkom terminologijom
- ✓ Praćenje rezultata najnovijih naučnih dostignuća u oblasti metodike vaspitno-obrazovnog rada sa decom predškolskog uzrasta
- ✓ Primena rezultata graničnih nauka za bolje razumevanje didaktičko-metodičkih fenomena u radu sa decom predškolskog uzrasta
- ✓ Razumevanje međuzavisnosti metodičke teorije i vaspitno-obrazovne prakse u predškolskoj ustanovi
- ✓ Podsticanje kritičkog i stvaralačkog mišljenja studenata i otvorenosti prema inovacijskim nastojanjima u vaspitno-obrazovnom radu sa decom predškolskog uzrasta
- ✓ Osposobljavanje za planiranje, pripremanje, izvođenje i evaluaciju vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi

Sadržaj predmeta

1. **Metodika vaspitno-obrazovnog rada:** Osnovni metodološki problemi i terminološka pitanja. Metodika u sistemu pedagoških disciplina. Vaspitno-obrazovni proces. Osnovni didaktičko-metodički pojmovi.
2. **Različite perspektive o ranom detinjstvu:** razvojna perspektiva, politička i ekonomska perspektiva, socijalno-kulturna perspektiva i perspektiva ljudskih prava.
3. **Vaspitno-obrazovni programi:** Modeli programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Konceptija Osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja – Godine uzleta. Teorijske osnove i ciljevi Osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Specifičnosti ključnih obrazovnih kompetencija za celoživotno učenje u predškolskom vaspitanju i obrazovanju. Od Osnova programa do realnog programa.
4. **Organizacija života u predškolskoj ustanovi:** Uređivanje i opremanje prostora s obzirom na aktivnosti dece (enterijer i eksterijer); vremenski raspored aktivnosti (režim dana). **Predškolska ustanova – kontekst realnog programa:** fizičko okruženje, razvijanje vršnjačke zajednice, vrtić povezan sa zajednicom, partnerstvo sa porodicom i profesionalna uloga vaspitača.
5. **Uloga vaspitača u organizaciji vaspitno-obrazovnog procesa:** Vrste autoriteta. Učešće vaspitača u aktivnostima dece. Profesionalna uloga vaspitača (neposredni rad sa decom, razvijanje programa, profesionalni razvoj i profesionalno javno delovanje).

6. **Strategija vaspitanja:** Adaptacija dece u ustanovi. Uticanje vaspitača na dečje ponašanje. Moralno vaspitanje. Negovanje dečje društvenosti. Razvoj dečje samostalnosti. Razvijanje ličnog identiteta, slike o sebi i sopstvenoj ulozi. Partnerski odnosi u vaspitanju.
7. **Podrška dobrobiti detetu kroz odnose i delanje:** Dimenzije dobrobiti. Delanje kao osnova za učenje (igra, životno-praktične situacije i planirane situacije učenja). Odnosi (akcije i interakcije deteta, socijalne sredine i fizičkog okruženja).
8. **Dečja igra:** Vaspitanje i obrazovanje kroz igru. Savremena shvatanja o dečjoj igri. Vrste igara (pokretne, igre mašte ili igre uloga, didaktičke igre, konstruktorske igre i aktivnosti). Podrška vaspitača u igri. Igračke.
9. **Metode vaspitno-obrazovnog rada:** Delovanje specijalno pripremljenom sredinom i situacijom. Pokazivanje, predstavljanje i prikazivanje. Živa reč vaspitača. Komunikacija vaspitača i dece. Izbor i kombinovanje metoda vaspitno-obrazovnog rada.
10. **Socijalni oblici u vaspitno-obrazovnom procesu:** Frontalni/kolektivni oblik rada. Grupni/timski oblik rada. Individualni oblik rada. Rad u parovima. Pedagoška radionica.
11. **Projektni pristup učenju:** Potencijali projektnog pristupa učenju. Izbor projekta. Struktura projekta. Planiranje i praćenje u projektnom pristupu učenju.
12. **Planiranje, praćenje i vrednovanje vaspitno-obrazovnog rada:** Tematsko planiranje sadržaja i aktivnosti. Principi razvijanja realnog programa. Strategije vaspitača u razvijanju programa prema Osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja: planiranje, zajedničko razvijanje programa i praćenje i vrednovanje kroz dokumentovanje.

Literatura:

- Kamenov, E. (2006). *Vaspitno-obrazovni rad u dečjem vrtiću: Opšta metodika*, Novi Sad: Dragon
- Pavlović Breneselović, D. i Krnjaja, Ž. (2017). *Kaleidoskop: Osnove diversifikovanih programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja*, Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
<http://www.predskolci.rs/HTML/Dokumenta/vesti/Osnove-diversifikovanih-programa-PVO.pdf>
- Krnjaja Ž. i Pavlović Breneselović, D. (2017). *Kaleidoskop: Projektni pristup učenju*, Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
<http://www.predskolci.rs/HTML/Dokumenta/vesti/Projektni-pristup-ucenju%20%281%29.pdf>
- Vudhed, M. (2012). *Razlicite perspektive o ranom detinjstvu: teorija, istrazivanje i politika*, Beograd: CIP – Centar za interaktivnu pedagogiju
https://www.cipcentar.org/i_roditelji_se_pitaju/PDF/prava_deteta/Woodhead%20-%20Razlicite%20perspektive%20o%20ranom%20detinjstvu.pdf
- Pravilnik o osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja* (2018), Službeni glasnik RS, br. 88/17 i 27/18

Vrednovanje rada studenata

Predispitne obaveze:

Aktivnosti na proučavanju literature i drugih izvora – **10** poena

Aktivnosti na realizaciji vežbi (analiza Osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja) – **20** poena

Seminarski rad/esej – **10** poena

Pismeni ispit – **60** poena

Ukupno: **100** poena

Struktura ocene:

Poeni	Ocena
51 – 60	6 (šest)
61 – 70	7 (sedam)
71 – 80	8 (osam)
81 – 90	9 (devet)
91 – 100	10 (deset)

Ispitna pitanja

1. Metodika vaspitno-obrazovnog rada: teorijsko-metodološka pitanja
2. Osnovni didaktičko-metodički pojmovi
3. Organizacija života u predškolskoj ustanovi
4. Uređivanje i opremanje prostora s obzirom na aktivnosti dece
5. Teorijska polazišta Osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja
6. Ciljevi Osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja
7. Područja profesionalnog delovanja vaspitača prema Osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja
8. Partnerski odnosi u vaspitanju i vrste autoriteta
9. Adaptacija dece u ustanovi
10. Uticanje vaspitača na dečje ponašanje
11. Moralno vaspitanje dece
12. Socijalni odnosi među decom i negovanje dečje društvenosti
13. Razvoj dečje samostalnosti
14. Razvijanje ličnog identiteta, slike o sebi i sopstvenoj ulozi
15. Podrška dobrobiti detetu kroz odnose i delanje
16. Dečja igra
17. Životno-praktične situacije

18. Planirane situacije učenja
19. Ključne obrazovne kompetencije za celoživotno učenje u predškolskom vaspitanju i obrazovanju
20. Vaspitno-obrazovne metode: pojam i klasifikacija
21. Delovanje specijalno pripremljenom sredinom ili situacijom
22. Metoda pokazivanja
23. Metoda prikazivanja
24. Metoda predstavljanja
25. Prikazivanje auditivnim tehnikama
26. Prikazivanje slikama
27. Prikazivanje aplikacijama
28. Prikazivanje dijafilmovima, dijapozitivima i grafofolijama
29. Prikazivanje audiovizuelnim sredstvima
30. Živa reč vaspitača – pričanje
31. Živa reč vaspitača – čitanje
32. Živa reč vaspitača – opisivanje i objašnjavanje
33. Živa reč vaspitača – upućivanje i komentarisanje
34. Komunikacija vaspitača i dece – postavljanje pitanja
35. Oblici vaspitno-obrazovnog rada
36. Projektni pristup učenju
37. Tematsko planiranje sadržaja i aktivnosti
38. Strategije vaspitača u razvijanju programa – planiranje
39. Strategije vaspitača u razvijanju programa – zajedničko razvijanje programa
40. Strategije vaspitača u razvijanju programa – praćenje i vrednovanje kroz dokumentovanje